

ikke givet noget Svar. Jeg vil nu henstille et Spørgsmaal til ham; om han vil svare derpaa, er Noget, jeg ganske skal henstille og for min Part kan finde ligegyldigt, men ikke for Sagens Skyld. Det er nemlig, om han ikke alene er rede til at ændre sin § 13 men ogsaa at ændre sin § 1, thi det er egentlig den, som er Knudepunktet for Flertallet, i den af Flertallet foreslaaede Retning; thi saa kan der selvfølgelig være Tale om fortsat Forhandling, og saa kunde man muligvis komme til at stille sig anderledes overfor hans Forslag, end man nu stiller sig til det; det er ønskeligt, at det kan staa klart, at det ikke skal gaa ud herfra, at Sagen skal have det Begreb hverken i denne Sal eller udenfor den — i alt Fald ikke, uden at det er deres egen Skyld, at de have saadanne Begreber og Forestillinger —, at, naar der ikke sker nogen Forskættelse af Forhandlingerne paa det af Ministeren givne Grundlag, er det, fordi Ministeren ikke vil have noget med Flertallets Ændringer og den af Flertallet paapegede Retning at bestille. Det ønsker jeg skal staa klart: Vi trænge slet ikke til, som vi saa tidt have hørt, at afbryde Forhandlingerne for paa Ny at stille Fordringer; thi det, vi stille op, kan taale at se Dagens Lys; det er min fulde Overbevisning, at det kan taale at se Dagens Lys, og jeg har endvidere den Overbevisning, at den Dag vil komme, da Ministeren og hans Meningsfæller maa søge deres Støtte hos det konservative Landbodemokrati. Der kommer andre Høster frem af en ganske anden Art; det er hverken en Trusel eller en Profeti, men det er Kjendsgjerninger, begrundede i Sagens Natur. Jeg ønsker ikke Omstyrning, jeg ønsker en rolig, stille og sundig Udvikling.

Th. Kruse: Jeg havde ikke tænkt oftere at skulle tage Ordet i denne Sag, men da jeg ved Foranledning af et æret Medlem er bleven tvungen dertil, skal jeg tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger i Almindelighed, før jeg kommer til, hvad han omtalte. Det var jo kort Tid efter, at det berømte Ord om Understrømmen var strømmet ud over vort Land, at det nuværende Ministerium dannede sig, og fra den Dag af, da dette skete, gif der en temmelig betydelig Understrøm, der betegnede sig selv som en Haabets Understrøm. Det skulde nu nok komme for en Dag, baade at der kunde komme et Ministerium fra høire Side, som kunde regjere med det nuværende Flertal, og ligeledes at det nuværende Flertal vilde finde sine væsentligste Fordringer fyldestgjorte ved det nærværende Ministerium. Jeg tror, der var Mange omkring i vort Land, som fattede Tillid til denne sagte Sommerhvidsken om Fred, om, at Lædragten nu skulde ophøre, og at vi nu skulde se baade Blomster og Frugt af vort parlamentariske konstitutionelle Arbejde. Dette Haabs sagte Hvidsken mødte os ogsaa i Begyndelsen her, da vi kom sammen til denne Rigsdagsamling. Der var ikke

liden Forhaabning tilskede, og der fremkom saadanne Udtalelser, som tydelig tilkjendegav, at man var i en betydelig Forventning om, hvad der muligt vilde komme. Forsaavidt Udtalelserne vare til at forstaa, gif de da væsentlig i den Retning, at det var gennem den nuværende høitagede Kultusminister, at denne Fredens Mand skulde komme frem, og Lædragten skulde faae sin Bane. Naar de geistlige Love kom for, Loven om Præsternes Lønning, om Præstefaldelsen osv., skulde man nok faae at se, at de gode Dage nu vare komne. Dette opfyldtes da ogsaa, forsaavidt der af den høitævede Minister blev forelagt os en Lov om Landsbypræsternes Lønning med videre; men da denne Fremlæggelse var sket, saas det aldeles afgjørende, at der paa et Punkt slet ingen Smødefkommen var, og at det paa et andet Punkt var høist tvivlsomt, om der var nogen Smødefkommen eller ikke; jeg sigter herved til Lovforslagets § 13. Smidlertid er denne § 13 senere bleven saaledes forklaret, at der ved Thingets Arbejde kan fremstaa en Smødefkommen og muligvis en Overenskomst, men paa det andet Punkt, der nylig af det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) er blevet betegnet som gjældende Lønningsmaaden, er der ingen Smødefkommen. Den ærede Minister udtalte ogsaa allerede ved 1ste Behandling, at der ikke paa dette Punkt kunde vises nogen Smødefkommen fra hans Side, at der ikke paa dette Punkt var Tale om nogen Forandring. Jeg tillod mig allerede den Gang at udtale, at dermed vilde selve Lovforslagets Skjæbne være afgjort, efter som det stod klart for mig, at den modsatte Lønningsmaade med Penge alene og Tiendens uafførte Indgang i Statskassen var et Forlangende, som det nærværende Folkethings Flertal i Kraft af Medlemmernes Valg ikke kunde fravige, og paa dette Standpunkt staaer jeg endnu. Jeg tror ikke, at det tidligere har været og navnlig ikke, at det fra Dato mere vil være muligt for det danske Folkething at gaa ind paa Byglønningen, thi det er blevet Folket, Bølgene, bevidst Landet rundt, at det er en Ordning, man ikke vil have. Jeg er overbevist om, at de ærede Herrer, som fremtidig ville vælges til dette Thing i en Valgkreds, ville komme til at finde sig i at vedtjende sig den Trosskjændelse, at de ville stemme for Pengeløn. (Sag d: Nei!). Sa det vil vise sig i Fremtiden. Ikke desto mindre har det Udvalg, der er nedsat i denne Sag, taget den i sin Haand og stillet Ændringsforslag til Ministerens Lovforslag. Udvalget har delt sig i et Flertal og et Mindretal, og navnlig ere Flertallets Ændringer bleve forelagte — jeg antager trykte — for den ærede Minister. Den ærede Minister har da fremsat en efter min Opfattelse afgjørende Mening derom, nemlig den, at han ikke vil kunne gaa ind paa en saadan Ordning, at han ikke vil kunne tage imod disse Ændringer; og i Kraft af dette Svar har det ærede Flertal i Udvalget indstillet til dette